

32003L0040

L 126/34

EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

22.5.2003.

KOMISIJAS DIREKTĪVA 2003/40/EK

(2003. gada 16. maijs),

ar ko izveido dabīgo minerālūdeņu sastāvdaļu sarakstu, nosaka to koncentrācijas robežvērtības un marķēšanas prasības un paredz nosacījumus ar ozonu bagātināta gaisa izmantošanai dabīgo minerālūdeņu un avota ūdens apstrādei

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 80/777/EEK ⁽¹⁾ (1980. gada 28. jūlijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz dabisko minerālūdeņu ieguvu un realizāciju, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 96/70/EK ⁽²⁾, un jo īpaši tās 11. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Dažos minerālūdeņos sastāvdaļa var būt dabīgā stāvoklī sakarā ar to hidroģeoloģisko izcelsmi un, pārsniedzot noteiktu koncentrāciju, var radīt draudus sabiedrības veselībai. Tādēļ uzskata, ka vajag ierobežot šo sastāvdaļu koncentrāciju dabīgajos minerālūdeņos.
- (2) Direktīvas 80/777/EEK 11. pants nosaka, ka pēc apspriešanās ar Pārtikas zinātnisko komiteju jāpieņem saskaņotas dabīgo minerālūdeņu sastāvdaļu koncentrācijas robežvērtības un marķēšanas prasības, ja nepieciešams norādīt kādas sastāvdaļas klātbūtni augstā koncentrācijā.
- (3) Pārtikas zinātniskā komiteja sniedza atzinumu ⁽³⁾ par arsēna, bārija, fluora, bora, mangāna un dabīgo minerālūdeņu pārējo sastāvdaļu līmeni un apstiprināja tādas robežvērtības, kā Pasaules Veselības organizācijas iesaka dzeramajam ūdenim.
- (4) Ar pārskatīto dabīgo minerālūdeņu kodeksa standartu ⁽⁴⁾ veselības nolūkā izveido sastāvdaļu sarakstu un nosaka to maksimāli pieļaujamās koncentrācijas. Tas ir pieņemts, pamatojoties uz jaunākajiem zinātniskajiem datiem, un sniedz pietiekamu aizsardzību sabiedrības veselībai.
- (5) Ir vispāratzīts, ka fluora mazu devu uzņemšanai ir labvēlīga ietekme uz zobiem. Savukārt pārmērīgi lielu fluora devu uzņemšana var kaitēt sabiedrības veselībai. Tādēļ ir jānosaka saskaņotas robežvērtības fluora koncentrācijai dabīgajos minerālūdeņos, kas sniegtu pietiekamu aizsardzību populācijai kopumā.
- (6) Pasaules Veselības organizācija iesaka orientējoši 1,5 mg fluora uz litru dzeramā ūdens, ko Pārtikas zinātniskā

komiteja iepriekšminētajā atzinumā apstiprināja arī attiecībā uz dabīgajiem minerālūdeņiem. Lai pasargātu zīdaiņus un mazus bērnus, kuriem ir vislielākais fluorozes risks, lietotājam labi saredzamā vietā uz marķējuma ir jābūt norādei, ja fluora līmenis dabīgajā minerālūdenī pārsniedz šo ieteicamo līmeni.

- (7) Pārtikas zinātniskā komiteja ir norādījusi ieteicamās bora devas dabīgajos minerālūdeņos, pamatojoties uz PVO ⁽⁵⁾ 1996. gada ieteikumiem. Tomēr PVO un pārējās starptautiski atzītās zinātniskās organizācijas kopš tā laika ir veikušas jaunu bora ietekmes uz sabiedrības veselību izvērtēšanu un ieteikušas augstākas devas. Tādēļ ir jāapspriežas ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi par bora saturu dabīgajos minerālūdeņos, ņemot vērā jaunākos zinātniskos novērtējumus, un jāmaina maksimāli noteiktais bora līmenis.
- (8) Iepriekšminētajā ziņojumā Pārtikas zinātniskā komiteja norādīja arī pieļaujamās bārija, mangāna un arsēna līmeņus dabīgajos minerālūdeņos. Pārējam nevēlamajām dabīgo minerālūdeņu sastāvdaļām, kurām var būt kaitīga ietekme uz sabiedrības veselību, pārskatītais Kodekss nosaka tādus maksimāli pieļaujamās līmeņus, kuri nodrošina pietiekamu sabiedrības veselības aizsardzību. Tomēr uzskata, ka, ņemot vērā pašreizējos datus, nitrātiem noteiktais līmenis ir pārāk zems un to vajadzētu saskaņot ar nitrātu līmeni dzeramajā ūdenī ⁽⁶⁾.
- (9) Kodeksa noteiktais maksimāli pieļaujamo nitrātu līmenis sniedz pietiekamu aizsardzību sabiedrības veselībai un var kalpot kā atsaucē Kopienas un starptautiskajai tirdzniecībai ar minerālūdeņiem. Tomēr iepriekšminētās Direktīvas 1. pantā minēto dabīgo minerālūdeņu avotu oficiālās atzīšanas procedūras laikā dalībvalstu kompetentajām iestādēm jāspēj pieņemt zemākas nitrātu līmeņa ieteicamās vērtības to teritorijā iegūtajiem minerālūdeņiem.
- (10) Dabīgajiem minerālūdeņiem, kuros kāda sastāvdaļa pārsniedz maksimāli pieļaujamo vērtību, sabiedrības veselības nolūkā ir jāveic šīs sastāvdaļas atdalīšana. Lai attiecīgie tirgotāji varētu veikt vajadzīgās investīcijas, lai atbilstu jaunajiem standartiem, jādod pietiekams periods, pirms stājas spēkā maksimāli pieļaujamās robežvērtības šīm sastāvdaļām, jo īpaši attiecībā uz fluoru un niķeli, kuru atdalīšanai neviena metode nav noteikta vai apstiprināta Kopienas līmenī.

⁽¹⁾ OV L 229, 30.8.1980., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 299, 23.11.1996., 26. lpp.

⁽³⁾ 1996. gada 13. decembra Atzinums par arsēna, bārija, fluora, bora un mangāna saturu dabīgajos minerālūdeņos.

⁽⁴⁾ Kodeksa standarts 108-1981, Rev 1-1997, pārskatīts 2000. gada oktobrī 7. CCNMW sēdē.

⁽⁵⁾ Pasaules Veselības organizācijas 1996. gada vadlīnijas dzeramā ūdens kvalitātei, otrais izdevums, 2. sējums

⁽⁶⁾ Padomes Direktīva 98/83/EK (OV L 330, 5.12.1998., 32. lpp.).

- (11) Šo sastāvdaļu oficiālo pārbauzu nolūkā jābūt svārstību robežām ap maksimāli pieļaujamo līmeni atbilstoši mērījumu neprecizitātei.
- (12) Direktīvas 80/777/EEK 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts pēc jaunākajiem grozījumiem nosaka, ka dzelzs, mangāns, sērs un arsēns ir jāatdala no noteiktiem minerālūdeņiem, izmantojot ar ozonu bagātinātu gaisu, kā nosaka Pārtikas zinātniskā komiteja un saskaņā ar Pastāvīgās Pārtikas aprites uz dzīvnieku veselības komitejas pieņemtajiem nosacījumiem.
- (13) Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības zinātniskā komiteja sniedza atzinumu ⁽¹⁾, kas nosaka šādas apstrādes metodes un rezultātus. Tomēr šķiet lietderīgi noteikt tikai dotos rezultātus, ņemot vērā metodes, kurā izmanto ar ozonu bagātinātu gaisu, attīstību un apstrādes dažādību atkarībā no apstrādājamā ūdens fizikālķīmiskā sastāva.
- (14) Turklāt apstrāde, izmantojot ar ozonu bagātinātu gaisu, nedrīkst izmainīt raksturīgo sastāvdaļu saturu Direktīvas 80/777/EEK 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē vai būt ar dezinficējošām īpašībām 4. panta 3. punkta izpratnē, vai radīt apstrādes atlieku veidošanos, kam var būt kaitīga ietekme uz sabiedrības veselību.
- (15) Saskaņā ar iepriekšminētās Direktīvas 7. panta 2. punkta c) apakšpunktu dabīgo minerālūdeņu, kas apstrādāti, izmantojot ar ozonu bagātinātu gaisu, marķējumam jāsaturs norādi, lai pircējam būtu pietiekoša informācija par veikto apstrādi.
- (16) Saskaņā ar Direktīvas 80/777/EEK 9. panta 4. punkta a) apakšpunkta ceturto ievilkumu direktīvas 4. panta noteikumi attiecībā uz apstrādi, jo īpaši attiecībā uz apstrādi, izmantojot ar ozonu bagātinātu gaisu, attiecas arī uz avotu ūdeni.
- (17) Šajā direktīvā noteiktie pasākumi saskan ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības zinātniskās komitejas atzinumu,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Ar šo direktīvu izveido dabīgo minerālūdeņu sastāvdaļu sarakstu, kuras var radīt draudus sabiedrības veselībai, šo sastāvdaļu pieļaujamās robežvērtības, šo robežvērtību piemērošanas termiņus un

⁽¹⁾ Pārtikas zinātniskās komitejas 1996. gada 7. jūnija atzinums par ozona izmantošanu nestabilu vielu, tādu kā dzelzs, mangāns un arsēns, atdalīšanai no dabīgajiem minerālūdeņiem.

marķēšanas prasības attiecībā uz dažām sastāvdaļām. Šīm sastāvdaļām jābūt ūdenī dabīgi, nevis jārodas piesārņošanās ceļā ieguves vietā.

Ar to arī paredz nosacījumus ar ozonu bagātināta gaisa izmantošanai dzelzs, mangāna, sēra un arsēna savienojumu atdalīšanai no dabīgā minerālūdens vai avotu ūdens un šādi apstrādāta ūdens marķēšanas prasības.

2. pants

1. Vēlākais līdz 2006. gada 1. janvārim dabīgajam minerālūdeņim uz iepakojuma brīdī ir jāatbilst I pielikumā noteiktajām maksimāli pieļaujamajām koncentrācijas robežvērtībām attiecībā uz pielikumā minētajām sastāvdaļām.

2. Tomēr attiecībā uz fluoru un niķeli termiņš ir pagarināts līdz 2008. gada 1. janvārim.

3. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstu kompetentās iestādes drīkst noteikt zemākas atsauces vērtības nitrātiem un nitrītiem to teritorijā iegūtā dabīgā minerālūdens oficiālās atzīšanas procedūras laikā, ja tādas pašas atsauces vērtības attiecas uz visiem iesniegtiem pieteikumiem.

3. pants

Oficiālo pārbauzu vajadzībām dalībvalstīm jāievēro specifikācijas, kas noteiktas II pielikumā to sastāvdaļu analīzei, kuras uzskaitītas I pielikumā.

4. pants

1. Ja dabīgais minerālūdens satur vairāk nekā 1,5 mg/l fluora, marķējumā jābūt norādei "satur vairāk nekā 1,5 mg/l fluora: nav piemērots regulārai lietošanai zīdaiņu un bērnu līdz 7 gadu vecumam uzturā".

2. Šā panta 1. punktā noteiktā informācija jāizvieto tirdzniecības nosaukuma tiešā tuvumā ar skaidri redzamiem burtiem.

3. Dabīgie minerālūdeņi, kam ir marķējums atbilstoši šā panta 1. punktam, faktisko fluora saturu norāda uz marķējuma fizikālķīmiskajā sastāvā attiecībā uz būtiskajām sastāvdaļām, kā noteikts Direktīvas 80/777/EEK 7. panta 2. punkta a) apakšpunktā.

5. pants

1. Neskarot Direktīvas 80/777/EEK 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumus, par dabīgo minerālūdeņu apstrādi, izmantojot ar ozonu bagātinātu gaisu, iepriekš jāpaziņo kompetentajām iestādēm, kuras nodrošina to, ka:

a) pamatojums šādas apstrādes izmantošanai ir ūdens sastāvs attiecībā uz dzelzs, mangāna, sēra un arsēna savienojumiem;

b) uzņēmējs veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka apstrāde ir efektīva un droša un atļauj kompetentajām iestādēm veikt pārbaudes;

2. Dabīgā minerālūdens apstrādei, izmantojot ar ozonu bagātinātu gaisu, jāatbilst sekojošiem nosacījumiem:

a) apstrāde neizmaina dabīgā minerālūdens fizikālķīmisko sastāvu attiecībā uz būtiskajām sastāvdaļām;

b) dabīgais minerālūdens pirms apstrādes atbilst Direktīvas 80/777/EEK 5. panta 1. un 2. punktā noteiktajiem mikrobioloģiskajiem kritērijiem;

c) apstrādes rezultātā neveidojas atliekas, kuru koncentrācija pārsniedz III pielikumā noteiktās maksimālās robežvērtības vai kuras varētu radīt draudus sabiedrības veselībai.

6. pants

Saskaņā ar Direktīvas 80/777/EEK 7. panta 2. punkta c) apakšpunktu, ja dabīgais minerālūdens apstrādāts, lietojot ar ozonu bagātinātu gaisu, marķējumā raksturīgo sastāvdaļu analītiskā sastāva tiešā tuvumā jābūt vārdiem "ūdens apstrādāts, lietojot apstiprinātu oksidācijas metodi, kurā izmanto ar ozonu bagātinātu gaisu".

7. pants

Neskarot Direktīvas 80/777/EEK 9. panta 4. punkta b) apakšpunkta noteikumus, šīs direktīvas 5. un 6. panta noteikumi attiecas uz avotu ūdeņiem.

8. pants

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai atļautu tirdzniecību ar šādiem produktiem vēlākais līdz 2004. gada 1. janvārim.

2. Neskarot 2. panta 1. un 2. punkta noteiktos termiņus, dalībvalstis no 2004. gada 1. jūlija aizliedz tirdzniecību ar produktiem, kuri neatbilst šīs direktīvas prasībām. Tomēr produkti, kuri iepakoti un marķēti pirms 2004. gada 1. jūlija, drīkst tikt tirgoti līdz ir beigušies krājumi.

9. pants

Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz 2003. gada 31. decembrim izpildītu šīs direktīvas prasības. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

Saskaņā ar šo punktu pieņemtajos noteikumos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

10. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

11. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2003. gada 16. maijā

Komisijas vārdā —

Komisijas loceklis

David BYRNE

I PIELIKUMS

Dabīgo minerālūdeņu dabīgās sastāvdaļas un to maksimālais saturs, kuru pārsniedzot, var tikt radīti draudu sabiedrības veselībai

Sastāvdaļa	Maksimālais saturs (mg/l)
Antimons	0,0050
Arsēns	0,010 (kopā)
Bārijs	1,0
Bors	Protokolam (*)
Kadmijijs	0,003
Hroms	0,050
Varš	1,0
Cianīds	0,070
Fluorīdi	5,0
Svins	0,010
Mangāns	0,50
Dzīvsudrabs	0,0010
Niķelis	0,020
Nitrāti	50
Nitriti	0,1
Selēns	0,010

(*) Maksimālais bora saturs tiks noteikts, ja nepieciešams, pēc Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes atzinuma un pēc Komisijas priekšlikuma līdz 2006. gada 1. janvārim.

II PIELIKUMS

I pielikumā minēto sastāvdaļu noteikšanas raksturlielumi (*)

Sastāvdaļa	Parametru vērtības pareizība, % (1. piezīme)	Parametru vērtības precizitāte (2. piezīme)	Noteikšanas robeža, % no parametru vērtības (3. piezīme)	Piezīmes
Antimons	25	25	25	
Arsēns	10	10	10	
Bārijs	25	25	25	
Bors				skatīt I pielikumu
Kadmijijs	10	10	10	
Hroms	10	10	10	
Varš	10	10	10	
Cianīds	10	10	10	4. piezīme
Fluorīdi	10	10	10	
Svins	10	10	10	
Mangāns	10	10	10	
Dzīvsudrabs	20	10	20	
Niķelis	10	10	10	
Nitrāti	10	10	10	
Nitrīti	10	10	10	
Selēns	10	10	10	

(*) I pielikumā minēto sastāvdaļu noteikšanas analītiskajām metodēm jāspēj noteikt vismaz tādu koncentrāciju, kas ir līdzvērtīga parametru vērtībai ar noteiktu pareizību, precizitāti un noteikšanas robežu.

Neatkarīgi no izmantotās analīzes metodes jutības, rezultātu norāda ar vismaz tādu pašu ciparu skaitu aiz komata, kāds ir I pielikumā noteiktajam maksimālajam saturam.

1. piezīme. Pareizība ir pastāvīgā kļūda, un to izsaka kā precīzā lieluma un daudzu atkārtotu mērījumu vidējā lieluma starpību.
2. piezīme. Precizitāte ir izlases veida kļūda, un to parasti izsaka kā parauga vidējo rezultātu standartnovirzi (partijā vai mērījumiem starp vairākām partijām). Pieļaujama precizitāte atbilst divkārtīgai relatīvajai standartnovirzei.
3. piezīme. Noteikšanas robeža ir:
 - vai nu trīskārša relatīvā standartnovirze tāda dabīga parauga partijā, kurā parametra koncentrācija ir zema,
 - vai arī pieckārša relatīvā standartnovirze neapstrādāta parauga partijā.
4. piezīme. Ar metodi jāspēj noteikt kopējo daudzumu cianīdam visās tā formās.

III PIELIKUMS

Maksimālās atlieku robežvērtības pēc dabīgā minerālūdens apstrādes ar ozonu bagātinātu gaisu

Atliekas no apstrādes	Maksimālā robežvērtība (*) (μ/l)
Izšķīdušais ozons	50
Bromāti	3
Bromoforms	1

(*) Atbilstību maksimāli pieļaujamajām robežvērtībām kontrolē dalībvalsts kompetentās iestādes pudeļu pildīšanas vai cita veida iepakojšanas brīdī.